

DE BÁCSKA

VI. ÉVFOLYAM
153

Szerkesztő: Kladóh Sörgör

Ar 2. szám
Ar 30. szám
Telefon 137 sz.

NOVISAD, 1925 JULIUS HÓ 5
VASÁRNAP

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy óra 35 dinár, három óra 105 dinár,
félévre 210 dinár, egész évre 420 dinár.

Egyes szám ára:
1 1/2 Dinár

Bucsu Pribicevics Szvetozártól

Egyszer mi köszöntöttük így: Ave Caesar, te moritori salutant, de ez régen volt. Két éve, három éve, nem fontos. Mi be vagyunk rendezkedve a felejtésre, föltéve, hogy a magunk baját kell elfeledni. Amikor mi köszöntünk, Pribicevics Szvetozár nem tartotta szükségesnek, hogy visszaköszönjön. Hálából és köteles figyelmességből most, amikor ő készül bucsut venni a miniszteri széktől, engedje meg, hogy előre vegyük le a kalapunkat, Pribicevics Szvetozár még ül, sőt a miniszteri székben ül, ebben a pillanatban is, de mi tudjuk, hogy mi fog következni a legközelebbi percekben. Mi már készen állunk a bucsura, amely ezekben a nagy és méltán történelmi-nek nevezett pillanatokban belpolitikai életünk egyik kétségtelenül kimagasló egyéniségét, Pribicevics Szvetozárt illeti. A Caesar azonban most még nem figyel föl reánk. A bukott fejedelmek régi hibájába esett ő is. Még mindig ragaszkodik — nem a helyéhez, ennél sokkal fanatikusabb — csupán tévedéseire. „A horvátok rosszul járnak a megegyezéssel” írta még tegnap lapjában, a „Recs”-ben. Vajon így van-e? Merjük állítani, hogy nem a horvátok, hanem Pribicevics jár rosszul a most készülő kiegyezéssel. A közoktatásügyek valamikor teljhatalmu miniszterének és a belügyek egykori diktátorának bukása előtt be kell látnia, hogy nem lehet egy ország népet egyetlen, tetszetős teória terrorja alatt tartani az idők végtelenségéig csak azért, mert annak a nemzeti ideálnak Pribicevics Szvetozár a képviselője. Itt az élet mást akar mint amit Pribicevics Szvetozár akart. Az élet békét, rendet, nyugalmat akart. Nemcsak azt a békét, amelynek zavartalanága fölött rendőri permanencia őrködik, de a lelkeknek békeségét, amelyet Pribicevics ideológiája zavart éveken keresztül. Nem lehet megélni hazafias szólásokból és nem lehet, hogy valaki nyugalmat biztosítson magának a mások nyugalma árán. Nem tudjuk, milyenek a líkai erkölcsök, de Pribicevicsnek ma már tudnia kell, hogy végzetesen és katasztrófálisan tévedett, amikor az ország minden problémáját hatalmi kérdéssé degradálta. A horvát kérdés nem volt megoldható szolgabírákkal és csendőri segédlettel és a kisebbségi kérdést a valamikor súfryn divatozó felelőtlenkedés egyetlen lépéssel sem juttatta közelebb a megoldáshoz. Ugynevezett „gyujtó” szavakkal és menydörgő szónoklatokkal még hozzáérni sem lett volna szabad azokhoz a problémákhoz, amelyeknek életét állandóan ő hosszabította meg. Becsületességében, korrektségében és jószándékosságában még mi sem kételkedünk, pedig rajtunk gázolt keresztül a legkiméletlenebbül. A politikában azonban nem elégséges tulajdonság a siker biztosítása a jószándékosság, s a fanatizmus a legkevésbé az, amellyel egy miniszter szolgálatot tehet a köznek. Pribicevics azonban nem volt mérlegelő természet és — közismert tény — még legbelsőbb helyen is hajthatatlan ragaszkodással tüntetett a maga politikai koncepciója mellett. Legfelsőbb helyen már rég elejtették Pribicevicsot, aki talán egyedül tehető felelőssé a szerb-horvát viszony elmérgesedéséért, s azért, hogy a megegyezést csak most lehet perfektuálni. Az idők kereké ágazolt rajta is. El fog menni, s ha ma még fájdalmat is érez egynehány megmaradt hive, két év múlva csak emléke lesz annak a politikának, amely nem is kísérletezett azzal, hogy békét teremtsen a lelkekben is.

A jövő hét elején kinevezik az új kormányt

Véglegesen megállapodtak a radikálisok és a Rádics-párt — Kedden szövegezik meg a megállapodást — A király hétfőn érkezik Beogradba Hat tárca kapnak a Rádics-pártiak

Beográdi tudósítónk jeleti: Tegnap délelőtt 10 órakor folytatták a radikális és Rádics párti kiküldöttök a megegyezési tárgyalásokat. A konferencia délután 1 óráig tartott és az összes kérdésben teljes eredményre vezetett. A megállapodás most már véglegesnek tekinthető. Amikor Rádics Pavle kijött a tárgyalási teremből az összeseregelt újságíróknak a következőket jelentette ki.

A tárgyalásokat sikerrel folytattuk. Az összes kérdésekben teljes megállapodás jött létre.

A parasztpárt delegátusai tegnap délután Zagrebba utaztak, ahol ma a parasztpárt naggyűlésén fognak referálni a tárgyalások eredményéről. A delegátusok hétfőn este térnek vissza Beogradba, kedden pedig megtartják az utolsó összejövetelt, amelyen már csak a megállapodásokat fogják megszövegezni.

Hétfőre várják a király visszatérését, kedden a kormány lemondását és legkésőbb szerdán már az új kormány kinevezését.

A Rádics pártiak hat miniszteri tárca kapnak, még a politikai tárcaikat a radikálisok tartják meg. A radikális párt összesen 11 tárca tart meg magának.

Most már biztosra vehető hogy Rádics Pavle lesz a kultuszminiszter.

A skupstina elnökségében is, nagy változások várhatók. Marko Trifunovic mint miniszterelnök helyettes lép be a kormányba, míg Uzunovic Nikola a ház elnökévé lesz megválasztva. Az első alelnöki tisztséggel a Rádics párti Kovacevics Dragutin fogják megbízni. A radikálisok a horvát Zajednica vezetőinek is akartak juttatni 2 miniszteri tárca, de a Zajednica nem hajlandó résztvenni a kormányban.

Pribicevics még az utolsó pillanatokban is a legnagyobb erőmegfeszítések árán igyekszik a megegyezés munkáját felborítani, de a radikális párt most már végleg elejtette Pribicevicsot.

Politikai körökben a tegnapi tárgyalások eredménye a legnagyobb szenzációt keltette. A megállapodások véglegesítése általában igen jó benyomást tett mindenfelé, s most már mindenki meg van győződve róla, hogy a konzolidációnak már semmi sem áll útjában.

Tegnap este a kabinet tagjai minisztertanácsot tartottak, amelyen a megegyezés perfektuálása került szóba. A miniszterek — Pribicevics kivételével — a legnagyobb meglepődéssel vették tudomásul a megegyezés létrejöttét.

Sulyos autómobilszerencsétlenség

Hamdia Aljanovics képviselő szörnyet halt

Beogradi tudósítónk jelentik: Tegnap délután 5 órakor sulyos autómobilszerencsétlenség történt Banjaluka mellett. Egy teljes sebességgel haladó autó, melyben Hamdia Aljanovics skupstinai bosnyák képviselő, felesége, Ademaga Mesics leánya és Mehics a muzulmán bank igazgatója a feleségével ültek, a 30 méter magas töltésről befordult a Vrbas folyóba. Aljanovics képviselő szörnyet halt; felesége és Mehicsné sulyosan megsebesültek, a többiek csak könnyebb sérüléseket szenvedtek. A szerencsétlenség óriási konsternációt keltett Boszniában, mert Aljanovics volt Bosznia legnépszerűbb politikusa.

A szovjet kivégeztet három német diákok

Valamennyi berlini lap, a kommunista sajtó kivételével, a legnagyobb felháborodás hangján tárgyalja a moszkvai forradalmi törvényszék három halálos ítéletét a kémkedéssel gyanúsított német diákok felett. Mint egy Berlinbe érkezett moszkvai jelentés bizonyítja, a moszkvai forradalmi törvényszék Hinderland, Wolf és von Dittmann német diákokat, akik tanulmányuton voltak Oroszországban és akiket a szovjet hatóságok néhány héttel ezelőtt őrizetbe vettek, több napos tárgyalás után a bíróság golyó általi halálra ítélte. A diákokat a kémkedésen kívül még azzal is vádolta a szovjet vádbiztos, hogy résztvettek a Kalenin és Trockij népbiztosok ellen tervezett merénylet előkészítésében.

A német lapok energikus hangon követelik a kormánytól, hogy nyomban lépjen közbe a moszkvai kormány nál a halálra ítélt német diákok kiszabadítása érdekében. A berlini sajtó közönséges gyilkosságnak bélyegzi a moszkvai kormány az eljárását és követeli a kormánytól, hogy ha a szovjet a diákokat nem adná ki, úgy szakítson meg minden érintkezést Szovjetországgal.

Kivilágított repülőgépen gyakorlatoztak tegnap este Novisad felett

Tegnap este 10 óra felé gyönyörű látványban volt része Novisad közönségének. Egy fényesen kivilágított repülőgép keringett körülbelül fél óra hosszat a város felett. Fehér és piros lámpák fénye mellett éjjeli gyakorlatokat tartottak a katonai pilóták. Az aerodromban szerzett értesüléseink szerint ez volt az első éjjeli gyakorlat, amelyet ezentul rendszerint folytatni fogják. A repülőgép a gyakorlat befejezése után leszállt a reptérre, ahol világító rakétákkal jelezték a leszállás helyét. A szép és érdekes gyakorlatokat óriási közönség nézte végig.

„A hálátlan parasztok” Bucharin szenzációs vallomása

A kommunizmus ügye bent, Oroszországban — mondja Bucharin — nem halad előre. Az orosz parasztság a leg-sötétebb hálátlanságot tanúsítja a szovjetekkel szemben. Vannak vidékek, ahol a szovjet megbízottai az állomás épületét százméternyire sem hághatják el. Legalább is nem nagyon biztató vendégszeretetre mutat, hogy baltákkal és vasvillákkal fogadják őket. Mondhatom, hogy a helyzet nagyon sulyos.

Leszállítják a városi pótdadót

A városi tisztviselők ruhasegélyt kapnak A tervezett 98 százalék helyett 72 százalék lesz a pótdadó

A kibővített városi tanács költségvetési bizottságának plénuma tegnap tárgyalta az 1925. évi költségvetést, a bizottság által kiküldött albizottság jelentése alapján. A bizottság még nem tárgyalta le az egész költségvetést, de az megállapítható már most, hogy a költségvetés revíziója eredménnyel járt, amennyiben körülbelül egy millió dinárt takarít meg a város. A megtakarítást azáltal érték el, hogy az egyes bevételeket emelték a kiadási tételeket pedig csökkentették.

Ennek eredményeképpen a városi pótdadót is csökkentik, amennyiben az nem 98 százalék lesz, amint eredetileg tervezték, hanem csak

A bizottság foglalkozott a tisztviselők fizetés emelésének kérdésével is és azt a határozatot hozta, hogy a tisztviselők fizetését nem emeli fel, ellenben ruhasegélyt ad a városi tisztviselők, díjnokoknak és szolgáknak.

A tisztviselők fizetési osztályra való tekintet nélkül egyenlő összegű ruhasegélyt kapnak. A nőstisztviselők négyezer, a nőtlenek háromezer a díjnokok kétezer a szolgák pedig ezerötyszáz dinár ruhasegélyt kapnak.

A költségvetési bizottság hétfőn délután folytatja tárgyalásait és be is fejezi úgy, hogy a közgyűlés augusztus elején letárgyalhatja a költségvetést.

Az angol csapatok kivonulása Kölnből

A Ruhr-vidék kiürítése tervszerűen folyik

Berlinből jelentik: A rajnai vidékről érkező hírek szerint most már egészen bizonyos, hogy az angol megszálló csapatokat Kölnből Koblenzbe helyezik át. Az angol megszálló csapatok egy brigádöt fognak kitenni. Az angol megszállás területe csupán a koblenzi városi területre terjed ki, a koblenzkörnyéki vidéket francia csapatok szállják meg. A rajnai bizottság átköltözik Wiesbadenbe, a francia főhadiszállás székhelye Mainz lesz. Az angolok Kölnből való kivonulásának időpontja még nem ismeretes, de számitanak azzal, hogy ősszel be fog következni.

Luther dr. birodalmi kancellár, a Berliner Tageblatt értesülése szerint, Kaas dr. prelátest, birodalmi gyűlési képviselőt akarja kinevezni a megszállott területek miniszterévé. Ezt a miniszteriumot ezidőszert a birodalmi igazságügyminiszter vezeti, de egy hatá-

rozat szerint külön minisztert kell e tárca vezetésére kinevezni.

A rajnai bizottság köréből közlik, hogy a Ruhr-vidék kiürítése tervszerűen folyik. A csapatok egy része már elvonult a megszállott területről.

A francia megszálló hatóságok úgy intézkedtek, hogy a kiürítésnek augusztus tizenhatodikán be kell fejeződnie. Ezen időponton túl legfeljebb néhány likvidáló bizottság marad vissza, a technikai formalitások elintézése céljából. Francia körökben úgy tudják, hogy a Ruhr-vidék megszállásának megszüntetésével Düsseldorf és Duisburg városok kiürítése is párhuzamosan fog megtörténni.

A kínai zavargások

Londonból jelentik: Svatov kínai költőben nagy néptömeg megtámadta az idegenek szállóit, de visszaverték őket.

A munkásadó fizetése

Az állami egyenesadók igazgatóságának főnöke Novisadon
100 dinár után 3.50 kell fizetni

A munkások 2 százalékos adójának fizetése ügyében most végleges döntés esett a pénzügyminiszteriumban, amiről az állami egyenesadók igazgatóságának tegnapi Novisadon tartózkodó főnöke értesítette a novisadi tartományi pénzügyigazgatóságot. Eszerint minden száz dinár után 3 dinár és 50 para adó fizetendő.

A 2 százalékos munkásadó befizetésére továbbra is a már kiadott nyomtatványokat kell felhasználni, azonban csak azt kell feltüntetni, hogy a munkásnak mennyi a fizetése és ezután mennyi adót fizet. A munkaadónak nem kell kiállítani a többi rovatot, azt az adóhatóságok fogják kitölteni, hogy a befizetett összegből mennyi esik az egyes nemekre.

Miután az a költségvetési tizenketted, amely a 2 százalékos munkásadóról szól július 31-én megszűnik, valószínű, hogy augusztus 1. után már másképpen fogják rendezni a munkásadó fizetését az eddigi tapasztalatoknak a felhasználásával.

Az a munkaadó, aki eddig még nem fizette be munkásai után a 2 százalékos munkaadót, haladéktalanul fizesse be.

Az adóhatóságok azt tapasztalták, hogy a háztartásbeli alkalmazottak után nem fizetik be pontosan az adót ezért ezután is figyelmeztetünk mindenkit, hogy a cselédek, bejárónők, mosónők stb. után is be kell fizetni a két százalékos munkásadót.

Gyermek üdülőtelepet létesítettek a Vénácon

A novisadi tartományi egészségügyi felügyelőség vezetője dr. Markovics Lázár főfelügyelő kezdeményezésére utalt ki a közegészségügyi miniszterium három tüzárát a német jövátelti komplexumból, hogy ezeket a Vénácon felállítsák és ott gyermeküdülő telepet létesítsenek. Amikor a házak felállításához szükséges hitelt is megszavazták, megkezdték a házak felépítését, amit rövidesen be is fejeznek.

A Délbácska munkatársai tegnap megkérdezték dr. Markovics Lázár egészségügyi főfelügyelőt, hogy mikor készül el az üdülőtelep és hány gyermeket fognak ott elhelyezni?

A Vénácon létesített gyermek üdülőhely — válaszolta dr. Markovics Lázár — rövidesen elkészül. Ma fogjuk megtekinteni az építkezést és re-

mélhetőleg hamarosan át is adhatjuk hivatásának. A gyermeküdülőtelepen 50—60 gyermek lesz elhelyezhető, a fiúk és leányok különkülön lesznek. Egyelőre csak nyáron lesznek ott gyermekek, de a jövő iskola évtől kezdve már egész éven át. Az üdülőtelepen a novisadi erdei iskolához hasonló iskola lesz és ezért az üdülőtelepen azok

kat az iskolaköteles gyermekeket helyezzük el, akik gyöngye testalkatuk, vérszegények vagy betegsége hajlamosok.
— Az üdülőtelepet a legmodernebbül fogjuk felszerelni, lesz vízvezeték és villanyvilágítása is úgy, hogy minden tekintetben meg fog felelni céljának.

Be akarják csapni a temerini magyarokat

A temerini radikálisok nem férnek meg egy csárdában
Új radikális pártot akarnak szervezni

Temerin magyar népe mindég szeretett politikailag és eme hajlamát ma különösen kifejezésre is juttathatja. A választások előtt az egyes pártok valószínűleg versenyeztek a temerini szavazókért, azóta a pártpolitika kissé elcsöndesedett és csak a radikális párt igyekszik híveket verbuválni a temerini körben. Temerinben is akadt néhány gyászmagyar, akik holmi községi bírót, esküdtit vagy községi képviselői állásért szegre akasztották jobb magyar meggyőződésüket és beállottak a radikális akolba, csak hogy egy baj volt, amivel nem számoltak a radikálisok. Valamivel több magyar jelentkezett a radikális pártba, mint amennyi községi esküdti és képviselői állás van. Eppen kétszerannyi. Mivel pedig Temerinben csak egy bíró lehet és nem kettő, hát kétfelé szakadt a radikális párt is. Az egyik Kovács Gazsit akarja bírónak, a másik meg Kovács

Ferkót. A község népe ugyan nem sokat törődik azzal, hogy kinek a kezében van a bírói pálcá, annál nagyobb gondot okoz ez annak a pártnak, amelyik nincs hatalmon.

Emiatt történt a szakadás is a temerini radikális párt 13 (tizenhárom) tagja közt. Az elégedetlenek, akiknek csak három hívük van, vasárnapra alakuló ülést hívtak össze és, hogy minél több magyar csatlakozzon hozzájuk, megígérték, hogy aki belép a pártba, az vagy esküdti vagy községi képviselő lesz. A temerini magyarok persze nem ülnek fel mindenféle ígéretesnek és ezért az új radikális párt ma délutáni alakuló ülése meglehetősen rosszul fog sikerülni. Nagyon tartunk attól, hogy nem lesz annyi résztvevő, ahány esküdti és községi képviselő állás van Temerinben. A temerini magyarokat nem lehet becsapni. Eleget tanultak már a saját kárukon.

Már biciklizni sem lehet

A magas vámtételek miatt megdrágult a bicikli és a varrógép

A bicikli már nem luxuscikk, nem is kimondottan sporteszköz, hanem egy szükségleti cikk, ép úgy mint a varrógép, pedig annak az ára is felment a magas vámtételek miatt. A kerékpár vámjára eddig 30 papirdinár volt, az új vámtarifa szerint 480 dinár, a varrógép eddig vámentes volt, most 45 aranydinár. Pedig tudjuk és ezt bizonyára az illetékes körök is tudják, hogy a varrógép csak a szegény embereknek kell, a hadiárvának, hadiözvegyeknek, szegény varrónőknek, a középosztály elszegényedett elemeinek, akik nehéz munkával keresik meg kenyerüket. A gazdagoknak nem kell a varrógép, azok varrónővel csináltatják a ruhákat. Mégis megdrágították a vámot és ma már szinte megfizethetetlen a varrógép ára.

Ugy vagyunk a bicikkel is. Igaz, hogy passzióból is bicikliznek, de akkor sem a gazdag emberek, hanem a szegényebb elemek, akiknek nem telik

autóra vagy motorbiciklire. A bicikli ma már egy közszükségleti cikk. A munkás is, aki messze lakik, a kerékpárjára van utalva, a vidéki kereskedő is, aki a városba jön vásárolni, a sok irodaszolga és kihordó, akik kerékpáron látogatják a feleket.

Munkatársunk beszélgetést folytatott egy novisadi kerékpár-üzlet tulajdonosával, aki nagyon panaszkodott a magas vámtételek miatt.

— Hígyje el, uram — mondta a kereskedő — csak ráfizetünk az üzletünkre. Nem fizetődik ki a kerékpártartás. Eddig is elég drága volt, a magas vám miatt most már 3000 dinár a bicikli ára. Kevesebb a vám az autókra és motorbiciklire, mint a kerékpárra. A varrógépekkel is úgy vagyunk. Csak külföldön készítenek varrógépet s eddig vámentes volt a behozatal. Ma már alig tudja beszerezni a varrónő, aki keze munkájából él. Az új vámtarifa miatt kénytelenek voltunk a

régi kötéseket sztorozni, mert ha régi áron adjuk a varrógépet, effektíve ráfizetünk. Pedig ma már a szegényebb emberek csak részletfizetésre vásárolnak, a kamatokat is be kellene kalkulálni, s az emberek ezt nem tudják megfizetni.

Látjuk tehát, hogy az új vámtarifa egy egész sereg iparágat tett tönkre, nem szólván arról, hogy a legérzékenyebben épen az elszegényedett középosztályt érinti. Ez a fináncpolitika csak az u. n. „szanált” országok sorsára vezethet: az államnak lesz pénze, az államháztartás javul, a dinár is felmegy, de az emberek zöme éheznek, mert utolsó falatukat is elvette a szanálás politikája.

Cyrril és Method

A katolikus anyaszentegyház ma ünnepli két szentjének Cyrrilnek és Methodnak ünnepét. A két szlovén apostol a katolikus egyház hatalmával és erejével terjesztette a hitet és kultúrát a Balkánon és ezzel örök időre bevésték nevüket az egyház és kultúra történetébe. A mai ünnep alkalmával a plebánia templomban délelőtt tíz órakor ünnepi nagymise lesz.

Elcsapták Palánka rémét

Rajics alispán elrendelte a vizsgálatot Krnyac palánkai rendőrvezető ellen

Az összes vajdasági lapok irtak annak idején azokról az atrocitásokról, amelyeknek Krnyac palánkai rendőrvezető volt a főhőse. A lépten-nyomon brutalizált palánkai német polgárok többször feljelentést tettek a hivatalos hatalmával minduntalan visszaélő rendőr ellen, de érthetetlen módon a vizsgálat sohasem indult meg a község nyugalmát veszélyeztető rendőrvezető ellen. Rajics Szvetiszláv volt becskeréki alispán, akit hasonló minőségben, mint ismeretes, nemrégben Somborba helyeztek át, a palánkai radikálispart intervenciója után haladéktalanul lefolytatta a vizsgálatot. A feljelentésben foglalt adatokat a tegnapi Palánkán járt vármegyei főjegyző vizsgálta ki s miután meggyőződött arról, hogy azok nem alaptalanok, az alispán haladéktalanul megindította Krnyac Milán ellen a fegyelmi vizsgálatot. Valószínű, hogy Krnyacot már a legközelebbi napokban felfüggesztik állásától. Rajics alispán korrektséget és a határozott intézkedése nemzetiségére való tekintet nélkül általános megnyugvást keltett Palánkán.

Hirdessen a Délbácskában!

ről szölvünk néhány szót. De hamarosan reám fordult a szó.

Anyám figyelmeztetett, hogy készüljek a birtok vezetés gondjainak átvételére. Sőt mi több, — ha erőm és akaratom elég erős hozzá, atyám teljes pótlására családomban és társadalomban. — Egyelőre tegyem félre eddigi terveimet, szórakozásaimat, mulatózásaimat. Atyám, ki edzett akarattal sokáig hallgatott bajával, — ma már nem segíthet teljes körültekintéssel. Nekem kell megfognom a dolog végét. Hagyjak fel ennek vizsgálatásával, hogy mire születtem. Ragadjam meg a dolog égető végét. stb.

Ilyen az élet. Néhány hónap alatt ilyen eltörlődés észlelhető az én vidéki életemben. Es így vagyunk valamennyien. Terveink, vágyaink, reményeink csupán mint szép emlékek kísérnek bennünket a kötelességteljesítés rögzös utján.

Ha valamikor Komjáthy dalát énekeltem:

Kötelesség! téged gyűlöllek egyre,
Miattad nem juték az égi hegyre,
Én néked üzenek hadat.
Egyetlen vágy, ml engem éget,
Széttérni minden köteléket,
Hogy mint a fény, legyek szabad.

Ma a kötelesség mosolyogva nézhet végig rajtam. Legyőztem.

Sirtam. Álmaimat sirtam. Hogy szerzetes voltam, mint a kőd a Tiszán. Világosan láttam magam előtt az életet

Falusi levelek

VI. levél

Motto: Az őszinteség a jó modor netovábbja B. Schaw

Atyám betegeskedik. Már több napja ül szobájában. Gyomorbaiban szenved. Hosszu kitaró munkában eltelt élete hanyatlóban van. Ha nem is volt tetkesen oly gazdag, kihatásában olyan széleskörű, mint járásunk, egyik-másik emberé, — kiket lépten-nyomon emlegetnek a hálás utódok, — azért ő is derekasan kivette részét a köző támogatásából. Reá is illenek Ilovay Lajos szavai: „Szigoru bírálója volt testi és lelki tulajdonságainak és amtkor elég hosszú tapogatódzás után életcélját kitűzte, abban a társadalmi osztályban, amelybe születésénél és vagyoni helyzeténél fogva tartozott, mintákat nem a középszerűek, hanem a legkiválóbbak között kerestek. Sohasem kérekedett vele, de nyilatkozataiból sejteni lehetett, hogy Széchenyiben és követőiben találta meg eszményeit. Undorral fordult el az erkölcselenségtől, akár ledérségben, akár adóalap eltitkolásában, akár együgyű emberek félrevezetésében nyilvánult is az meg. A szónak nem volt ura, elveket nem hirdetett, de mindég kifogástalanul cselekedett.” (Term. tud. közlöny 924 április.)

Cselekedeteinek nyomai a községben ma is láthatók. Ő állította fel a községi gabona raktárt, — kikapcsolva

a közvetítő kereskedők éhes seregét, biztosítva a termelőknél a legmagasabb árat és olcsó hitelt. Az ő buzgóságának köszönhető, hogy a községi pótdó egy részén ma is három fiu tanul külföldön.

Bécsben egy orvostanhaligató, Budapestben egy mérnök és Rómában egy pap. Élénk részt vett a villanyvilágítás bevezetésében. Sőt ami talán páratlan az egész Vajdaságban, — a községnek saját hajója van a Tiszán, — melyen gabonát, bort stb. szállít a lakosság a fővárosba. — stb. stb.

Az orvos naponta többször megfordul nálunk, hogy bölcs tanácsaival enyhítse fájdalmait. Ő is atyámnak köszöni, hogy magasozos hivatására elkészülhetett. Hálás is érte. Többször emlegeti, hogy bizonyára ő is elkalló dott volna a többi libapásztor között, — ha atyám a tanítók ajánlatára gimnáziumba nem küldi annak idején szegény apja legnagyobb öröme, — ki zsellér sorban élt a faluvégben. — Tünneményes okosságával és tanultságával jó nevet vivott ki a környék orvosai között, — ki nemcsak pénzforrást lát hivatásában, — hanem egyuttal egy magasozosabb emberi élet lehetőségét is. Folyton tanul, kutat. Már több részlet kutatás eredményeit tárta orvostársai elé a megyei orvosgyűlésen. Különösen föltűnt a rákbetegség kórokozójának a bacterium tumefacienonek vizsgálatával, — melyről sikerült végre

bebizonyítania, hogy emberen, állaton, növényen egyformán előfordul és egyikről a másikra átvihető. Vizsgálataival kibővítette Frink Erwin Shmith kutatásait. Előadását a berlini rákintézet intézet komoly és figyelemre méltó haladásnak mondja e téren, hozzá intézett levelében.

Atyám is e bajban szenved. Betegségét ő is, mint a legtöbb földdel foglalkozó ember a növényekkel való foglalkozás közben szerezte. A rákbetegség kórokozója előfordul répán, körtén, mandulán, málnán, muskátlin, dohányon stb., hol különösen a gyökerek elágazásánál gyökérfenét, földi rákot stb. okoz.

Tekintettel atyám korára csupán diaetikus gyógymodot alkalmaz.

A betegség súlyosbodása új irányt adott érdeklődéseimnek. Az algebra, geometriát félretettem. Talán majd valamikor ismét vizontlátom őket. Lagrange, Gauss, Euler, Abel, Hermite, Isten veletek. . .

A gabona lábón áll. A kukorica szépen fejlődik. Cukorrépa, kender stb. stb. — a lábas jószág, minden, minden már engem tekint gazdájának. Naponta jobban érzem a gond és felelősség terhét, — mely a legutóbbi napokig atyám vállaira nehezedett — és amelyet lassan én fogok hordani.

Tegnap este sokáig beszélgettünk anyámmal a szobámban. A betegség-

Amikor Golemovics ur a magyarokra haragszik

Budapestre akarja toloncoltatni a magyarokat

Golemovics ur a novisadi vámhivatal főnöke. Azt mondják, hogy nagyon szigorú ember és hogy nagyon gyakran haragszik. Már pedig, aki haragszik, annak soha sincs igaza. Különösen a magyarokkal szemben, akikre pedig nagyon haragszik Golemovics ur. Egy épületes történetet mondunk el Golemovics ur haragjáról.

Egy novisadi kereskedő már hetekkel ezelőtt egy bőrdöntött adott fel Bécsből novisadi címére. A bőrdöntött nem vámolttatta el Mariborban, hanem Novisadig utaztatta, ahol a vámhivatal közgei annak rendje és módja szerint „kezelés” alá vették. Legelőször is megállapították, hogy a bőrdöntött új, tehát nemcsak annak tartalmát, hanem a bőrdöntött is meg kell vámoltatni. A cég főnökének Bechtold József nevű alkalmazottja erre kiment a vámhivatalba, hogy megvámoltsa a koffert. Az ám, csak hogy a vámhivatal nem ér rá minden időben ilyen „bagatell” ügyekkel foglalkozni, azzal küldte vissza tehát Bechtold urat, hogy jelentkezék másnap.

Bechtold ur szorgalmasan jelentkezett is, másnap, harmadnap, negyednap, mindig a következő napra halasztották az ügy elintézését. Végre a Bechtold ur türelme is kifogyott s amikor egy alkalommal megint csak másnapra ígérték az elvámolás elintézését, Golemovics urnál jelentette be magát, hogy panaszt emeljen ez ellen.

Golemovics ur szokott pajzán mosolyával és paprikás hangulatban fogadta és amikor Bechtold udvarias formában kifakadt a sok hiábavaló

máskálás miatt, a vámhivatal főnöke rávált:

— *Fogja be a száját! Ti mindnyájan magyarok vagytok. Sve cu ja magjare poslati u Peštu! Bagázs!* (A magyarokat mind Pestre fogjuk küldeni. Bagázs!)

Szegény Bechtold ur ugyan sohasem volt magyar, sem magyar, de azért ijedten távozott. Mit lehessen tudni, hátha Golemovics urnak megvan a feihatalmazása, hogy nemcsak magyar újságokat és könyveket, hanem élő magyarokat is szállíthasson Pestre. Talán azért, mert nem fizették meg a vámot, amikor Novisadon letelepedtek. Vagy pedig Golemovics urat akarják most kinevezni a kitoloncoltatás legfőbb mesterének, pedig ezt más urak végezték mostanáig.

Megint csak ott tartunk, Golemovics ur, az első, második- és harmadrendű polgárok megkülönböztetésénél. Pedig a magyarok is csak annyi adót és vámot fizetnek mint az elsőrendű polgárok, sőt többet is talán. De Golemovics ur azért mégis haragszik a magyarokra. Anyira haragszik, hogy haragjában megjelkedezett arról, hogy a vámhivatalnál elfogytak az összes vámdenyelvények. Ha pedig nincs deklaráció, nincs vámolás, miután pedig ezidő szerint egész Novisadon nem lehet vámdenyelvényt kapni, a koffer ügye újabb halasztást szenvedett. Addig is azonban, amíg valahonnan előkerülnek a deklarációk, szorgalmasan kell fizetni a fekbért. Ez az a bizonyos elsőrendű virsajt a „harmadrendű” polgárokkal szemben.

Riport

a beogradi festékkorzóról

A rouge diadala — Amikor a festékkereskedők meggazdagodnak Pillanatfelvételek a beogradi festékkorzóról

I.

A „Moszkva” terraszán ültem és figyeltém a korzó szépeit. Rengetegen járnak délfelé arra. Leginkább nők. Ráérnek és sétálnak. Nem is ők sétálnak, hanem a festéket sétáltatják; a halvány rózsaszínűt, a cinóbervöröst, a téglavöröst és a rouge számtalan változatát. Sohasem láttam annyi kifestett nőt egy rakáson. Ez már nem Párizs, mert Párizst akarják utánozni. Egy öreg habitué sugta meg, hogy ez a legújabb divat. A „Vie parisienne”. A legelőkelőbb hölgyek is a pirosnak hódolnak. A felső tízezrek társadalmá

szinte átszellemülve kenegeti a vastag rouget az arcára.

A legdivatosabb most a kétféle piros. Az arc felső része a fülcimpáig halvány rózsaszínű, az alsó része cinóber, a száj sötét piros. A szájfestésnek is vannak változatai. A legmodernebb a vastag, széles körzetben való festés, amitől a száj szinte felduzzadt, megnagyobbodik, kirí az arc festék-harmóniájából. Olyan hölgyeket is láttam, akiknek óriásra nőtt meg a szájuk a vastag rougerétegektől. Úgy néztek ki, mint a kalkuttai indushölgyek.

Másik változata a szájszék kifes-

minden céljával és eredményeivel. Belát is sirattam. — Valakit, ki én lehettem volna, — egy mérnököt... Szép Ernő nézi álmait, — a hogy én nagy elcsodálkozással ráeszméltem a ködbevesző álmok üzértségére, melyektől nem tudok többé soha megszabadulni. Ma reggel az orvossal bementem atyámhoz. — Beszélgettünk. Néhány kérdés után az orvos a beszélgetést hamarosan közömbös tárgyra terelte. A betegségnek a lélekre gyakorolt hatását figyelembe.

Fölvette az asztalon heverő könyvet és abban lapozgatótt. Arany János hátrahagyott iratai voltak. A Ráth-féle 89-es kiadás. Költőnek fecskék a kötés fedelén.

Atyám meleg tekintettel kísérte mozgulatait. A könyv aranymetszése ragyogott, mintha drága kelyhet emelgetnének.

Az én utolsó barátom! Mint ifju Petőfiért rajongtam, — mint férfi Aranyt szerettem.

Minden azava komoly, érett értelem gyümölcse. Bárhol ütöm föl, mindenütt értékes gondolatok gyönyörködtenek és oktannak.

Kezébe veite a könyvet és találmra fölültötte és olvasni kezdett, kissé halk és vontatottan ejtve a szavakat: — Mindazáltal nem ez a fő ok, mely költőinket hosszabb lélekzetű compositióktól visszatartja. Ki akarna palotát

emelni földrengés után, midőn a talajt még mundegeyre hullámsani véli lába alatt? Egy napról más napra élünk; elfogadjuk, de elégejük is a perc benyomását; messze célra törekedni hiányzik az ösztön, a kitartás, a szellem ruganyossága; beérjük azzal, mint a jelen óra önkényt hoz, s nem törődünk vele, ha a következő ismét elviszi. Ezen, hogy úgy mondjam *nomád* állapot a kedélyvilágban, fejt leginkább meg az uralkodó lyrai hangulatot, s általában lyránk jellemét.” (II. K. 305.)

— Óvatosan visszatette a könyvet az asztalra. — Az orvos hozzáfűzte, — ma sincs másképen. A klasszikus az az író, — ki mindig korszerű. — A Vajdaságban azonban még fokozottabban helyesek Arany szavai, — miután itt még csak várják az igazi lyrai genie megszüntetését. Ha egyáltalán várható e tájon.

A genie itt lehet már, — csak nem ismerik fel, — lehet, hogy itt jár köztetek a „Hortobágyi poéta”, — de mert meglátta a fűzapoetákat „Eltemette rögtön a nóát.” (Ady.) A lángész az utolsó ember, ki utat tör magának... azért talkozunk vele olyan elvéve. Szép hasonlat, mikor meteorokhoz hasonlítják őket... rövid ideig tűndökölnék — aztán elvesznek a homályban... Életünknek mégis ők az utamat. Minden hivatásban találkoznak velük; — kik lelkük szárnyalása közben izzottak fel és bevilágítanak szá-

tése, az ajkak mélyedéseinek a „bespriccelése”. Ha ilyen hölgyekre ránézünk, úgy látjuk messziről, mintha egy „pacni” ragyogna a szájuk közepén. A legeslegújabb örület a karok festése. Mert nemcsak az arcot festik, hanem a karokat is. Direkt azért csinálták a rövid ujj divatját. A meztelen női kart egy párizsi tinkturával kenik be, attól szép bordószínű lesz Egy-két napon belül a szín elhalványodik, a karon pedig apró vimmerlik képződnek, olyanféle kiütés, mint a rizli vagy a kanyaró. Előbb a doktorok biztosan rámondták volna, hogy mázernit kapott a hölgy, most meg mesterségesen utánozzák a kedves betegséget. Úgy néznek ki, mintha a rizlit rátetoválták volna.

Beszéltem egy drogeristával, aki a legjobb uton van az első millió felé. Nemrég csak padlóvászti és naftalint árult, most már annyira felvitte az iszten a dolgát, hogy a nagy festékszezonban házat fog vásárolni. Szinte elárasztják az üzletet a nők. Sorbaállnak a festék miatt. Eppen a laboratórium-ban találtam, amikor a hatodik változatu „eredeti párizsi” rouget készítették.

Egy festékkereskedővel is beszéltem, aki viszont nem tud elég festéket és lakkot rendelni. Azt mondja, hogy nála a bonnok és cselédek vásárolnak — olajfestéket. Kis tubusokban, mint a piktorok használnák, s azt kenik az arcukra. Egy cselédeány nemrég fél kilo emallakkot vásárolt és másnap az egész lakkot az arcára kente. Kiemájlírozta a poikáját. Úgy nézett ki, mint egy porcellán fürdőköd.

Tisztelet és becsület a novisadi hölgyeknek. Sokkal szebbek és izlésesebbek, mint a beogradiak. Még a rouget is diszkrétebben rakják az ajkukra. Mert még a festékben is több sikkjük van, mint a főváros hölgyeinek.

II.

Beogradban sokkal jobban és olcsóbban lehet étkezni, mint Novisadon. E tekintetben Beograd mindig híres volt, ott nem nagyon spórolnak a vendéglősök. Igaz, hogy tömve vannak a beogradi vendéglők, korcsmák és kávéházak is. Ott mindenki a restaurant-ban, a „trpezarija”-ban étkezik. Az árak is sokkal kedvezőbbek, az ételek pedig sokkal jobbak, izletesebbek, mint Novisadon. Érdeklődtem a „Paris” szálloda tulajdonosánál, mi ennek az oka. — A nagy konzum — mondta a vendéglős. Nálam naponta 1500—2000 ember étkezik, tehát mindent csak nagyban vásárolok és a legjobb minőségű husokat tudom beszerezni. Beogradban minden vendéglőben rengeteg ember étkezik. A „Balkan” szállodában csakugy mint a Kolarácánál, vagy

zadokat. Mindig ez a vágy sarkalt előre, mikor iskolákba léptem, hogy nem-e találhatnék egyszer én is valahol egy lángész, — kinek a szárnyait lefogva tartja a nyomor, butaság, gőg, faji és vallási előítélet és én fölszabadíthatnám azokat, hogy fölfelé törhessen. —

— A doktor hálás szemeiben könynyek csillogtak. Zsebendőt vett elő és gondosan elkezdte törölgetni a szemüvegét.

Hosszu hallgatás után megszólalt ismét atyám. Fiam! ha valamikor, úgy lehet korán, — mód és alkalom kínálkozik, — ne feledd el, hogy lelkem ezen törekvését is örökölt hagyom reád.

Az élet legszebb öröme a lélek nyomorát enyhíteni. A test fájdalmait, éhség, szomjúság, hideg, meleg viselése, nyomor stb. nem oly elviselhetlenek, — mint a lélek szenvedései. Emeld az embereket önmaguk fölé. Mutass nekik magasztos, távoli, — de elérhető célokat és ha teheted — add hozzá azt, mit pénzzel, támogatással megadhatasz és meglátod nem éltél hiába. Térj többször vissza a társadalom forrásához, az iskolához és ott kezd azt, kit felnőttek között nem találasz...

Elhallgatott. Az orvos intett, hogy a betegnek pihenésére van szüksége. Csendesesen eltávoztunk. — Atyám elaludt.

Földvári János.

a Szláviában és a többi nagy szállodában. Nem halnak meg nálunk éhen az emberek uram. És rettenetes étvágyuk van. Voltak már esetek, amikor egy tíz tagu társaságnak 8 bárányt kellett megsütnetnem, az egészet elfogyasztották „cakumpak”, még a csontokat is összeropogtatták.

A „Paris” szálloda most politikai érdekességű események színhelye lett. Ott látjuk esténként Rádics Pavlét parasztpárti vezérkarával és Sztanojevics Acát a radikálisok bizalmi emberét.

A jó vacsora és kitünő szemendriai borok mellett tárgyalják a megegyezés módozatait. A társaság kitünő hangulatban van és ha éjjel hazamennek mindig egy-egy lépéssel jutottunk közelebb a megegyezés lehetőségéhez. A „Párisban” történt különben az a világraszóló esemény, hogy Rádics Pavle a Sztanojevics Acával brudert ivott. Már az első puzsi után tudták, hogy Rádics lesz a kultuszminiszter. Mert nagyon csattanós volt a csók, még Pribicevics lakásáig is elhallatszott...

III.

Beogradon vannak a világ legdemokratikusabb emberei. Ugy érzi magát az ember beogradi polgártársaink között, mint a szabad Amerikában. Sehol sincsen olyan liberális szellem, mint Beogradban. Beszélhetsz, tehetsz, vehetsz, amit csak akarsz, senki sem törődik veled. Még magyarul is lehet beszélni és nem ütnek agyon, s ha vendéglőben vagy kávéházban ülünk, a szomszéd asztalnál nincsen detektiv, vagy politikai „spicli” aki figyeli szavaidat. Ez különben a szerbek sajátossága, a demokratikus gondolkodásmód. De csak a szerbiai szerbeké. Novisadon, ha magyarokkal ülsz együtt egy asztalnál, már „gyanus” vagy, legjobb esetben pedig hazaáruló. Beograd, a szabad és független Szerbia volt fővárosa és a mai SHS állam fővárosa mindig a szabadság mintaképe volt. Azért szerettek Beogradba járni. Még a miniszterhez is bejuthatsz és nem kell kezdet csókolni a portásnak, mielőtt beenged. Még kezdet is fog velünk a miniszter és úgy elbeszélget, mint egy rendes ember, nem „von oben herab”. A közvetlenség, az igazi demokrácia városa Beograd. K. A.

Öngyilkos szeméthordó

A Darányi-telep szenzációja Öngyilkosság egy átmulatott éjszaka után

Kiss Dániel 42 éves Darányi-telepen lakó napszámos, aki legutóbb, mint szemétkihordó kereste meg kenyerét, a legutóbbi napokban több helyről néhány száz dinárt inkasszált. A vagyon-talan embert megszállotta a pénz ördöge, betévedt egy kocsmába, ahol inni kezdett. Az első liter után aztán már veszedelmes ütemben kezdett fogyni nemcsak a bor, de a pénz is. Szombaton reggel az idegen pénzből már egyetlen para sem volt meg, s a szegény szeméthordó nem talált más kiutat, a pénz helyett életét adta vissza. Szombaton délután 2 órakor felment a Darányi-telep 3-ik csoportban lévő ház padlására és felakasztotta magát. Az öngyilkosság után néhány perccel a ház egyik lakója is felment a padlásra, ahol megrémülve vette észre az akasztott embert. Azonnal fellármázta a ház lakóit, akik több kíváncsi emberrel együtt azonnal felrohantak a padlásra. Valaki ajánlotta, hogy az öngyilkost vegyék le a kötélről, de egyhangulag az a vélemény alakult ki, hogy a rendőri bizottság megérkezéséig a kötélben kilógó nyelvvel csüngő emberhez senkise nyulhat. Nem bizonyos, hogy a szerencsétlen emberben ekkor még volt élet, de ez a lehetőség nincs kizárva. Amire a rendőri bizottság kiszállt, már csak a beállott halált konstatálhatta. A tragikus véget ért ember holttestét kiszállították az állami kórház hullakamrájába.

Minden méretű és minőségű
SZÖNYEGEK
gazdagon felszerelt raktára:
Hemler Péter Utódainál, Novisad.

HIREK

Tegnap láttam először

eleven trezvenyát. Olyan jurcsa is az, hogy pont a Bácskába jönnek kongresszusra az antialkoholisták. A borral és spirtusszal teleitatott országba, ahol a bort úgy isszák, mint a vizet, a snapszot meg úgy szopogatják mint a csecsemők a dudlit. Borellen-örzök a szlávák városában. Egy ilyen unikkummal szoros nekszuba léptem tegnap. Hosszu nyurga fiatalember volt, csontkeretes púpaszemmel. Egy kimondott borgyűlölő típus, aki még a bornak a szagától is megundorodik. Aki azt se tudja, mi fán termelt a berugás. Amikor profán söröket meg borokat említenek előtte, szinte kövé meredve, utálattal hátra fordít az embernek. Nos hát ezt a cingár legénykét kipeccdtam magamnak. Olyan volt a képe mint a pontynak, ha Géza barátom pecájára kerül. Tágra nyílt szemekkel, szinte hihetetlenül rázva a fejét, bambán bámult rám, amikor meginvitáltam egy lumpolásra. Hogy is merem feltételezni, hogy ő ilyen észbontó erkölcseltenségre vetemedne. Az még meglehet, hogy Géza pecakirály horogjára néha napján hal is kerül, de olyat még nem pipált a világ, hogy egy trezvenyák lelkiismeretét vataki kiköcskentette volna az egyensúlyából. Ő ugyan elmegy velem bárhová, de azért is megmutatja, hogy habzó pezsgős poharak mellett is vizet jog inni. Nos hát csak erre vártam. Azt az embert szeretném én látni, aki a novisadi vízből iszik és nem lesz azonnal alkoholbarát. A novisadi víz a legjobb propaganda az antialkoholisták ellen. Csak a víz miatt von annyit berugot ember Novisadon. És barátom, a hokméc elkezdte a vizivást. Végigjártuk Novisad összes kocsmáit és mindenütt vizet ivott. A legjobban a Német uccai kutviz izlett neki, azt mondta, hogy abban valami különös zamatot talál, az enyészetre emlékezteti. Végre éjfélkor kidőlt. Berugott a sok vizivástól. Jajgatott szegényke, hogy a hasában valami bogarak krapliznak meg hogy kolerában fog meghalni. Hogy soha többé nem fog vizet inni, meg hogy „egy meg a fene“ azt a buta propagandát. Másnap találkoztam vele. Ugy tántorgott az uccán, mint amikor a kataszterl mérnök parcelláza a földeket. Berugott a kis huncut, az árgyellusát! Nem is a víztől, hanem bortól. A novisadi víz kiköcskentette lelkiismeretét az egyensúlyából. Azért is tántorgott olyan nagyon. K. A.

— A magántisztviselők figyelmébe. A B. O. T. I. C. a Bank, Biztosítási, Kereskedelmi és Iparvállalati Tisztviselők Egyesülete ezután teszi közhírré, hogy a közeli napokban az egyesület felhatalmazásával ellátott bizalmiférfi tagjai felfogják keresni a cégeket és vállalatokat a tagok beszerzése és akvizitálása céljából. A munkaadó felkértek, hogy ezen munka elé ne gördítsenek akadályokat. Egyben bejelenti az egyesület, hogy a tagok a helybeli Milos M. Raletics cégnél a tagsági könyvecské felmutatása ellenében készpénzbevásárlásaiknál 10 százalékos engedményben részesülnek. A egyesület a saját hatáskörében munkaközvetítőt létesített és felkéri a munkaadókat, hogy hivatalnokszükségletüket az egyesület hivatalos helyiségében (Wilsonov trg br. 4.) bejelenteni sziveskedjenek és egyben felkértenek a munkanélküli tagok, hogy ugyanott jelentkezni sziveskedjenek.

— Felvétel a gruzi haditengerészeti akadémiába. A pályázat határideje 1925. július 31. A feltételek Basics Dusan főállományésznél, a Jadranszka Sztrozsa főbizottságának elnökénél megtekinthetők.

— Az adriai kiállítás július 25-én kezdődik Splitben. Ugyancsak a július 25-én nyílik meg a borkiállítás Sibeniken. A kiállításra szóló igazolványok 20 dinárért kaphatók az Ognjanovics és a Szlavia könyvkereskedésekben. A kiállítás látogatói félárú vasúti és hajójeggyel utazhatnak.

— A Vatikánnak hagyta vagyonát. A „Corriere della Sera“ jelenti Rómából: Bueros-Ayresben meghalt egy Borgos nevű milliomos, aki egész vagyonát, körülbelül 12 millió arany-márkát a pápára és egyházi jótékony célokra hagyta.

— Anyakönyvi kimutatás. Folyó évi június hó 29. napjától folyó évi július hó 5. napjáig: Született összesen 28 gyermek és pedig 15 fiú és 13 leány. Elhalt összesen 13 egyén és pedig: Lukács utónevét nem kapott fiú 7 óra. Lődör Verona 4 hónapos, Mógin Tósáné szül. Krsztonosits Lyubicza 82 éves, Milits Vászta lakatossegéd 23 éves, Zeremszki Nesztor földműves 56 éves, Rajver Radoszláv 4 éves, Pavletits Miláné szül. Csernohorszki Matilda 26 éves (Kula), Igrácski Josiph földműves 66 éves, Bartók Rozália 10 éves, Vukovits Ásza szolga 79 éves, Janáty Mihajló napszámos 65 éves, özv. Krendity Pájáné szül. Jankovits Jelena 90 éves, Sántha Anna 10 éves. Házasságot kötött hét pár és pedig: Szemenov Boris, gyárigazgató és Tiubukin Olga, Füstös János napszámos és özv. Kormos Rozália, Milovánovits Miodrág repülő-osztály tanító és Riemann Vilma, Kocsár Illés földműves (Maradik) és özv. Kovács Judith (Novisad), Lucz János nyug. rendőr és özv. Blumenschein Erzsébet, Varsányi Gáspár aranyműves-egéd és Timpauer Jolán Olga, Palancsanin Luka földművelő és Bugarszki Jelena.

— A legbiztosabb és legjövendősebb tőkebefektetés! Dollár és dinár megalkarított készpénzt ki helyezi budapesti bérházakra, gyártelepekre és magyarországi mezőgazdasági nagybirtokokra 1. helyű jétzálogbiztosítékkal évi 30% kamattal Magyarországon békebeli legtekinthetősebb, tőkelegerősebb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank Folyószámla-Osztálya Budapesten, Vilmos császár-ut 45. Bankpalota. Alapítási év: 1906. Irjon díjtalan pénzügyi tájékoztatóért. 1161-3-12

— A csendőre lőtt. Zsélyics Kálmán sztaribecsei lakos ez év március 1-én este nagyot mulatott egy becseli vendéglőben. Ejjél felé érte jött felesége, haza is vezetett, de Zsélyics reggel 6 órakor már ismét a korcsmában volt és folytatta az ivást délutánig. Mikor már tökéletesen részeg volt, hazament, magához vette revolverét és visszajött a korcsma elé, ahol lövöldözni kezdett. A lövöldözésre persze nagy tömeg verődött össze, mire Zsélyics azzal fenyegette meg őket, hogy minnyájukat lelövi. Ezen fenyegetését azonban nem váltotta be, hanem halántékának fordította revolverét és ha ki nem csavarják kezéből talán még öngyilkos is lett volna. Alighogy kicsavarták kezéből a revolvert, kerékpáron odaért Bojonics Triva csendőr. Amikor Zsélyics Kálmán meglátta a csendőrt futásnak eredt. A korcsma előtt állók elmondták a csendőrnek, hogy mi történt, mire ez kerékpárján üldözni kezdte Zsélyicset. Mikor a csendőr 15 lépésmire megközelítette Zsélyicset, ez megfordult és a csendőrről lőtt és tovább futott. A csendőrnek azonban sikerült elfogni Zsélyicset és bevitte a csendőrlaktanyába. A novisadi törvényszék tegnap tárgyalta az ügyet és a védő előterjesztésére visszaküldte az iratokat a vizsgálóbíróhoz, azzal, hogy a helyszínen eszközöljön több kihallgatást.

— 13288 öngyilkosság. Német lapjelentések szerint a birodalmi statisztikai hivatal kimutatta, hogy Németországban 1924. folyamán 13288 öngyilkosságot követtek el. Az öngyilkosságok száma évről-évre növekedik s különösen feltűnő gyarapodást mutat a háború előtt elkövetett öngyilkosságok számával szemben.

— Az Ingenyenyer Egyesület tegnap 200 kiló kenyert osztott ki a szegények között. A kiosztásnál a választmány részéről Kohn Ilona elnök, Subics Marko titkár és Pakvor József pénztáros vettek részt. Ma délelőtt 11 órakor az egyesület választmánya a városháza kis tanácstermében ülést tart, amelyre ezután is meghívja a választmány tagjait.

— Antialkoholista kongresszus Novisadon. Az antialkoholista ifjúság tegnap és ma kongresszust tart Novisadon. A kongresszust tegnap délelőtt nyitották meg a Szloboda szálló nagyszobájában. Utána megtekintették a kongresszus résztvevői a város nevezetességeit. A kongresszust ma folytatják.

— Dollár és dinár megalkarított készpénzt magyar mezőgazdák számára, a magyar gyáripárban és magyar árukereskedelemben heti 3,4% kamattal gyümölcsözött Magyarországon békebeli legtekinthetősebb, tőkelegerősebb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank Folyószámla-Osztálya Budapesten, Vilmos császár-ut 45. Bankpalota. Alapítási év: 1906. Irjon díjtalan pénzügyi tájékoztatóért. 1161-3-12

— Orvosság helyett mérget kapott egy házaspár. Az olaszországi Bitontóban tragikus szerencsétlenség érte minap Fornelli tanárt és feleségét. Idegcsillapító port hoztak a gyógyszerért és mind a ketten bevettek belőle egy-egy adagot. Kevéssele ezután mind a ketten rosszul lettek és mire az orvos megérkezett, az asszony meghalt, a tanár pedig halálán van. Azt hiszik, hogy gyógyszer helyett tévedésből mérget hoztak a patikából.

— Egy gazdag miniszterelnök. Oslóbol jelentik: Oslóban meghalt Michalson volt miniszterelnök, akinek nevéhez fűződik Svédország és Norvégia felosztása. A lapjelentések szerint Michalson egész vagyonát, melyet tíz millió svéd koronára becsülnék, az államra hagyta, hogy ebből a tudományos kutatásokat segítsék elő.

— Egy antialkoholista, aki a kongresszusra érkezett Novisadra, a fiával sétál az utcán. A fiú, aki egy könyvesbolt kirakatában levő állatképeket nézi, a következő kérdéssel fordul az apjához:

— Igaz-e apuka, hogy a teve két hónapig is kibírja ivás nélkül?

— Nem igaz, fiam — válaszolja az apa. Ezt csak Amerikában találták ki. De ezt ne meséld el anyukának sohasem!

— Dollár és dinár átutalásait kamatozó folyószámlái betétjeire elfogadják és azt — teljes vagyoni felelősség mellett — évi 36% kamattal gyümölcsözött Magyarországon békebeli legtekinthetősebb, tőkelegerősebb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank Folyószámla-Osztálya Budapesten, Vilmos császár-ut 45. Bankpalota. Alapítási év: 1906. Irjon díjtalan pénzügyi tájékoztatóért. 1163-3-12

— A harcias kávéseleány. Tegnap délután 2 órakor a Kraljica Maria kávéház konyhájában összeszólkozott Márkus Vera 17 éves kávéseleány a konyhában alkalmazott oroszral és egy nagy konyhakéssel rátámadt. Az orosz erre védőleg emelte fel kezét és a leány átszurta jobb tenyerét. Márkus Verát a rendőrség őrizetbe vette.

— Vakmerő betörés. Tegnap hajnalban fél három órakor ismeretlen tettes betört Sztanojevics Szlávko városi főkerész Zrinyi utca 72. számú házába. Sztanojevics felébredt a folyosóról hallott zajra és látta, hogy ott egy férfi kutat a szekrényekben. Sztanojevics erre revolveréből lövést adott le, mire a betörő mgszökött. Sztanojevics utána ment, de már nem tudta elfogni.

— Roboz Bélát újból letartóztatták. Budapesti tudósítónk jelenti: A Roboz-testvérek ismeretes bűnügye-

ben annak idején a törvényszék a védők előterjesztésére Roboz Bélát ideiglenesen szabadlábra helyezte, mert további fogvatartása életveszéllyel járna. A Roboz-testvéreket tudvalevőleg nemzetgyalázás miatt elítélték, mert a román megszállás alatt a románokkal szövetkeztek a magyar kormány ellen. Roboz Béla azonban sulyosan megbetegedett, mire ideiglenesen szabadlábra helyezték. A tábla azonban megváltoztatta a törvényszék döntését és utasította az ügyészséget Roboz Béla azonnali letartóztatására. Roboz még az utasítás foganatosítása előtt értesült a tábla döntéséről és hogy bizonyosságot szerezzen az ügy részleteiről, megjelent a táblán, ahol ügyvédjelöltnek mutatkozott be és az aktákba való betekintésre kért engedélyt. A táblán azonban véletlenül észrevette egy fogházor, akinek már tudomása volt a Roboz elleni intézkedésekről és jelentést tett Roboz jelenlétéről az elnöknek, aki azonnali letartóztatását rendelte el. Roboz Bélát beszállították az ügyészség fogházába.

— Wagner cukrászdában hívős időben d. u. 5-kor zene.

— Nem jelenik meg az „Az Újság“. Budapesti tudósítónk jelenti: Vass József miniszterelnök helyettese úgy nyilatkozott, hogy az egyes lapokban elterjedt hírek miszerint az „Az Újság“ vasárnap más cím alatt újból megjelenik, nem felelnek meg a valóságnak.

— Angyalföldön Attila aranyveretű fürdőkéjája után kutatnak. Budapesti tudósítónk jelenti: Mintegy fél éve már, hogy Angyalföldön a véletlen folytán nagyértékű óskori aranykincsekre bukkantak s a leletek némi viszontagság után a Nemzeti Múzeum birtokába jutottak. Azóta nem tud megnyugodni az angyalföldiek fantáziája s a korai hajnali órákban, valamint napszállat idején, az egyszerű munkásemberek egész csoportja piszkálgatja, vajakálja a homokos földet újabb kincsekért. De akadnak egyes mániás emberek, akik távoli városrészekből is elzarándokolnak Angyalföldre s esendő primitívsgű „tervrajzok“ alapján igyekeznek a talaj mélyében lappangó kincseket feltárni. Az angyalföldiek már szinte messziről megismerik a kincskeresők szeptájához tartozókat, akiknek az élen egy B-lanító öreg tanító áll. A vékonydongájú, meszelőhosszuságú öreg ur a napokban végre jó nyomra bukkant s alig félórás földúrás után diadalmas képpel kiemelt a földből az idő fogától alaposan össze-visszarágott — fazekat. A közelebbi vizsgálatnál — sajnos — kiderült, hogy a fazék bádóból van s egyelőre nemigen alkalmas muzeumi megőrzésre. Az ilyen átmeneti kudarcok azonban nem riasztják vissza a szívós kincskeresőket s remélhetően előbb-utóbb mégis ráakadnak az igazi kincsekre, Attila király nevéhez aranyveretű fürdőkéjájára is. Amátor egyes történelmi följegyzések szerint Attila király csak a szabadban fürdőzött — ha nem gázolt övíg a lázadó ellenséges népek vérében. Az Angyalföldön azonban úgy vannak meggyőződve, hogy Attila király fürdőkéjája ott lappang valahol a mélyben.

NAGYFEJŐ

NOVI SAD, JEVREJSKA 9.

Előnyomda, himzűterem és gombahúzás. Legújabb függöny, stor s fehérenemű minták

Felhívás!

Tisztelettel felkérjük a vidéki hátralékban levő előfizetőinket, és elárusítóinkat, hogy a napokban megküldött felszólításunkban jelzett összeget, forduló postával annál is inkább utalni sziveskedjenek, mert nagyarányú fizetési kötelezettségeinknél fogva nem nélkülözhetjük hónapokon át az előfizetési és eladási díjakat. Nem óhajtunk kellemetlenkedni, de az esetben, ha ismételt felszólításunk ellenére sem nyernének a hátralékok kiegyenlítését, úgy sajnálatunkra bár, de kénytelenek lennénk jogtanácsosunkat megbízni a hátralékok behajtásával.

Teljes tisztelettel

„DÉLBÁCSKA“ kiadóhivatala

APOLLO július hó 5-én

DADDY

— Egy kisfiú kalandja 5 érdekfeszítő felvonásban. —

Főszerepben: JACKIE COOGAN.

1229-1-2

EZ NOVISAD

„Kakas” asztaltársaság

Sokan nem tudják, de még többen tudják, hogy ilyen is van. Az egyik jónevű vendéglő külön termében székel, s körülbelül husz, némileg élemedett koru uriemberből áll. Az alapszabályok szerint minden héten összejövetelt tartanak. Kezdetre este fél kilenc órakor, vége... hát ezt sohasem lehet tudni. Nyolc, tíz tőzst hangzik el ilyenkor, s minden beszéd ezzel kezdődik: Tisztelt kakas urak!... A továbbiakban pedig vigasztalás foglaltatik ama szomorú tény miatt, hogy a klub címében foglalt hasznos háziállat, mint szimbólum csupán plátói összefüggésben áll a klub már nem egészen fiatal tagjaival. A tőzstok később mind rövidebbek lesznek, később a megszólítás már csak ennyiből áll:

— Igentisztelt alkoholléga urak...

„I”, vagy „ie”?

Novisadon valamikor a mainál mindenesetre sokkal kevésbé békés időben az indokolatlanul túlfűtött és mesterségesen szított nemzeti türelmetlenség rohamot intézett a nem államnyelven megszerkesztett cégtáblák ellen. A megrémült kereskedők nem sokat okoskodtak, nem hivatkoztak arra, hogy a városban vannak olyan cirill felirású cégtáblák, amelyeket ötven év alatt egyszerűen nehezményeztek meg, csak egyszerűen levették a német és magyar felirású táblákat, s azokat cirill, vagy horvát szövegű táblákkal helyettesítették. A nemzetiségi békét, amelynek Novisad élete mindig mintaképe volt, így sikerült ugyan megmenteni, de ittmaradt egynéhány olyan cégtábla, amelyet a városba tévedő idegen nem képes kacagás nélkül elolvasni. A német polgárok között nagyon sok névben — ősi német szokás szerint — a hosszú i, rövidesen az „ie” olvasható. A táblák átfestése alatt természetesen senkinek sem jutott arra, hogy az i betű ilyen jámbor és valóban nem veszedelmes meghosszabbítása ismét alkalmas a nemzeti türelmetlenség felszítására. Pedig ez történt. A figyelmeztetés után a most már végképpen türelmüket vesztett német polgárok egész egyszerűen leragasztották az annyira feleslegesnek talált „e”-t az „ie”-ből. Néhol egyszerűen kikapták, másutt elegendőnek tartottak egy darab újságpapírt is és azzal átragasztották azt az anacionális „e” betűt. Aki nem hiszi, nézze meg ezeket a groteszk és csonka cégtáblákat és mosolyogva szomorodjon el azon, hogy milyen sok minden kell az embernek a boldogsághoz és milyen kevés a boldogtalansághoz...

„Ejtőernyővel kísérleteznek Novisadon.”

Szombaton délelőtt futótűzként terjedt el a hír Novisadon, hogy a repülőter felett egy repülőfőhadnagy ejtőernyővel ereszkedett le közel kétezer méter magasságból. A jámbor novisadiak elképedve hallgatták ezt az itt eddig ismeretlen attrakciót, s olyanok is akadtak, akik a veszedelmes vállalkozás után hosszasan elbeszélgettek a vakmerő pilótával. Gratuláltak neki természetesen. A dolog a végén kezdett bennünket is izgatni, s telefont érdeklődtünk az aerodromban, mennyiben felelnek meg a valóságoknak ezek a valóban „szállongó” hírek? Az aerodrom udvarias előzékenységgel cáfolta a repülőfőhadnagy kezét, aki kétezer méter magasságból megkockáztatta ezt a veszedelmes ugrást, mindössze annyi igaz, hogy szombaton délelőtt egyik aeroplánról valóban alászállt egy ejtőernyő, de arra csupán egy homokszál volt rákötve. A zsáknak a pletykán kívül, amelybe belekeveredett, semmi baja se történt...

Nyert már az osztály-sorsjátékot? vásároljon sorsjegyet Vojvodjanska Trgovacka Agenciánál, Kralja Petra 29.

Irodalom

Radó Imre:

Az akarat szárnyán

(Bálint István története — Regény A Pantheon irodalmi intézet r.-t. kiadása. Budapest-1925)

Ez az írás, amelyet egy zsongott körül a „hivatalos” vajdasági kritika, mint legyen a dinnyehéjat, legitím folytatása annak a budapesti irodalomnak, amely Molnár Ferencről Szomaházy Istvánig hasonló értékű és azonos súlyú írásokkal csödbe kergette a magyar írást „Bálint István története” érdekes „olvasnivaló”, amely nem untat egy percig sem, sőt sokhelyütt még granguignoli impressziók felkeltésére is alkalmas. A mese úgy pereg, mint a film. Még a kihagyásai is ugyanazok: öt perc szünet a következő irodalmi tévedés előkészítésére. Könnyű, gyakorlott styl, (hiszen enélkül vajdasági író nem juthat el még a budapesti Pantheonig sem) egymásra halmozódó történetek káprázatos kuszasága, enyhe, mérsékelt biztonságu filozofálgatás, (csak annyi, amennyit felvenni képes a vajdasági olvasó) fakó szemlencsék, mik úgy csüngenek ezen az íráson, mint légyapapíron az apró élősdiek, nagy halálba lendülő gesztusok helyett marionett pózok: Ez Bálint István története 1925-ben, a budapesti irodalmi műintézet kiadásában. Ismételjük, a munka generális hibái mellett is igen élvezetes olvasmány azok számára, akiknek irodalmi értékelésében Szomaházy István a Pontifex maximus. Szomaházy ma „népszerűbb” mint Radó Imre, bár a gépirókiasszony eléggé közismert története egyáltalán nem érdekesítőbb történetnél ennél a kötetnél, amely közel kétszáz oldalon át Bálint István valószínűtlen történetét tárgyalja. *Bálint István története nem regény a szó nemes és igazi értelmében, csupán ügyesen és elvitathatatlanul sok szépséggel szervirozott limonádé*, amelyen nyomát sem lehet fellelni annak a sorsábrázolásnak, amely művész kezének érintésével regényévé avat egy „történetet”. Ezt a kötetet nem lehet elhelyezni a Flaubert-től Dosztojevskijig terjedő regényskála egyetlen félhangja közé sem. Minden alak konturjaiban ködbe vész, szavaiakat és cselekedeteiket még az a bőséggel zuhogó mese sem igazolja, amelyben szerző fantáziája már báró Münchhausenel konkurál. Művirágokból készült csokor ez az írás. Szép, de illata nincs és nem volt soha sem szára, sem gyökere. „Bálint István története” újabb, szomorú igazolása annak, hogy a decentralizálódott magyar irodalom itt a Vajdaság területén ma még mindig azt az „irodalmi iskolát” kéri, amelynek az idegenből importált Courts Mahlertől kezdve Benickyné Bajza Lenkén keresztül Szomaházy István és jóegynéhány társa voltak kinyilatkozottai. Aki úgy érzi, hogy a regényírás nálunk törvény és szükség szerint zülött le a limonádé-iparig, az olvassa el ezt a kötetet, amelynek még csomagolása is a Lili-Hippe emlékeztet. Azoknak azonban, akik reszkető és áhítatos meghatódottsággal gondolnak a „regény” szó hallatára Bovarynéra és Raskolnyikovra, ezt a kötetet jó szívvel nem ajánlhatjuk. A vojvodinai magyar olvasókörözönséget azonban tudatosan jól ismerjük, s merjük hinni, hogy Radó Imrében máris felfedezte a szerencsésen elvesztett régi Szomaházy helyett az új Szomaházyt. A kötet értékei után itélve Radó Imre ezzel feltétlenül megelégszik. (cs. g.)

— A hajózási szindikátus kamenicai hajójának új menetrendje. Noviszádról indul: 5, 6, 8:30, 11, 13, 15, 17, 19 és 20 órakor. Kamenicáról indul: 3:30, 5:30, 7, 9:15, 12, 14, 16, 18:30 és 19:30 órakor. Ledincére szükség szerint megy a hajó.

— Nyugdíjasok figyelmébe. A novisadi nyugdíjasok szövetkezete ez-után kéri fel tagjait, hogy tagsági díjakat minden hónap első vasárnapján, délután 3 órakor az egyesület Futaki) uti helyiségében (Maros-féle vendéglő-befizetni szíveskedjenek. Az elnökség.

Sport

A NAK footbalszakosztálya felkéri az alant megnevezett játékosokat, hogy ha délután a pályán feltétlenül jelenjenek meg és pedig fél 4 órakor: Boros, Hajdu, Varga, Heterle, Weisz, Saró, Neuwirth, Németh, Horváth III, Schubert, Greuling, Babin; 5 órakor: Kovracsek, Martin, Gottwald, Antonics, Peikert, Alekszi, Bertók, Spiller, Breznik, Lerch, Schäffer; tartalék: Schmidt és Paszt II.

A mai nap legnagyobb eseménye a NAK—Bácska mérkőzés. Mind a két csapat büszke bajnoki címek birtokosa és mindkettő egystilusú, erőlyesen játszó együttes. A Bácska nagyobb rutinja és régebbi összeszokottsága a szubotocai színek javára szól, viszont a NAK saját pályáján és közönsége előtt könnyen behozhatja ezt az előnyt és így az egyenlő esélyekkel küzdő csapatoktól nívós játékot várhat a közönség. A Bácska mindig látványossága volt Novisadnak és ez-uttal különösen az. Az országos bajnokságban mutatott formája alapján bátran állíthatjuk, hogy a szubotocai bajnok ismét az a félelmetes Bácska, amely a legutóbbi évekig volt. Azt is megállapíthatjuk azonban, hogy a mai NAK-hoz hasonló erős és eredményes csapata sem volt a múltban Novisadnak és így a legjobb Bácska a legjobb időben jön Novisadra. A mai mérkőzés eredménye minden esetre eldönti azt a régivitatott kérdést, vajjon milyen beleszólása lenne Novisadnak a szubotocai bajnokságba — ha Szubotica-hoz tartoznánk. A NAK győzelme a szombori Sport, szubotocai Sport majd a SAND felett igen kedvező képet nyújt erre nézve, a mai mérkőzés azonban egyenesen hivatott eldönteni az esélyeket. A ritka sportévezetést kiállításba helyező mérkőzés fél 6 órakor kezdődik a NAK pályán. Előzőleg a NAK IB a petrovaradini Gradjanskival játszik.

Az egész ország figyelmébe ma Zagreb felé irányul, ahol a két rivális áll szembe egymással, hogy eldöntse, ki az 1924—25. év országos bajnoka. Maga az a tény, hogy a Jugoszlávia már két év óta nem játszott a Gradjanskival, csak fokozza az érdeklődést. A két csapat előző eredményei szintén csak megsokszorozzák a mérkőzés kimeneteleinek bizonytalanságát. Sem az egyik, sem a másik nem dicselkedhetik papirforma előnyökkel. Nézetünk szerint több esélye az otthon játszó Gradjanskinak van, de a Jugoszlávia is győzhet.

Pécsi BTC nálunk jól ismert csapata ma Oszijeken játszik a NAK jövő vasárnapi ellenfelével a Sláviával.

DUNA VIZÁLLÁSA

Junius 25-én reggel	—	—	222
Junius 26-án	—	—	213
Junius 27-én	—	—	208
Junius 28-án	—	—	204
Junius 29-én	—	—	204
Junius 30-án	—	—	204
Julius 1-én	—	—	204
Julius 2-án	—	—	206
Julius 3-án	—	—	215
Julius 4-én	—	—	225

Piaci árak július 4-én:

Vágómarha la	—	—	8.—10.—
Borju	—	—	12.—14.—
Sertés	—	—	12.—14.—
Malac 4—6 hetes	—	—	200.—250.—
Bárány	—	—	9.—11.—
Vágott hal	—	—	20.—25.—
Hal	—	—	15.—20.—
Hal, apró	—	—	10.—14.—
Hizott lud	—	—	20.—22.—
Sovány lud párja	—	—	120.—150.—
Fiatal lud párja	—	—	80.—90.—
Kacsa párja	—	—	40.—50.—
Pulyka kiló	—	—	17.—
Csirke, rántani való	—	—	30.—40.—
Tojás	—	—	1.—
Muhar széna	—	—	1.—
Szalma	—	—	—50

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR
Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

Küldje be előfizetését!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralelkesen levő előfizetőinket és viszontelárúsítóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni szíveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel

„Délbácska” kiadóhivatala.

Mától kezdve

a villanygyorsfőzők 138/3 Dinárért a Stefánovici fűszernagykereskedés kapuja alatt kaphatók, míg a készlet tart.
1230—1—2

(x) A kanális tulajdonalán, a Temerin-uton, a Lišić újfatelepen mélyen le szállított árak mellett beszerezhető mindennemű építő anyag, de különösen kerítéshez szükséges *tölgyoszlopok, deszkák és lécek.* 711

Olvassa a „Délbácska”-t!

Tőzsde

A dinár árfolyamai

Bécs	—	Prága	59.—
Budapest	1353.—	Trieszt	—

Julius 4	ZÜRICH zárlat	BEGRAD zárlat	ZAGREB zárlat
Beograd	9.03	—	—
Zürich	—	1113.—	1113.—
Newyork	515.25	57.20	57.25
London	25.06	278.75	279.50
Páris	24.17	270.—	272.—
Milano	18.75	205.—	206.—
Prága	15.275	170.—	170.75
Berlin	122.70	—	—
Budapest	0.00725	—	0.0807
Brüssel	24.—	—	—
Bécs	0.00725	0.0806	0.08075
Bukarest	2.375	—	—
Amsterdam	206.55	—	—
Szófia	3.725	—	—
Krisztinija	—	—	—
Szaloniki	—	—	—
Varsó	—	—	—

Newyorki tőzsde

1925 július 3, zárlat

Beograd	175.—	Prága	296.25
London	486.25	Berlin	2380.—
Páris	470.—	Bécs	14.—
Milano	358.50	Budapest	14.—
Zürich	1940.—	Bukarest	46.—
Athén	165.—	Amsterdam	—

Newyorki terménytőzsde

1925 július 3, zárlat

Buza kem. 159.7/8	Manitoba	172.50
Buza vörös 180.—	Tengeri	171.75

Chicagói terménytőzsde

1925 július 3, zárlat

Buza	Tengeri		
Julius	142.—	Julius	97.75
Szeptember	139.7/8	Szeptember	101.5/8
December	141.—	December	87.50

Irányzat: buza bizonytalan, tengeri szilárd (Avala)

Novisadi terménytőzsde

1925 július 4. (Hivatalos jegyzések)

Buza	
bácskai VIII, uj, duplikát kassza	kötés 310, 3000 mm
bácskai VIII-XI, uj, duplikát kassa	kötés 310, 300 mm
bácskai VIII, uj	kötés 310, 500 mm
Tengeri	
szerémi dunai hajó	kötés 185, 4000 mm
Irányzat: lanyha	

Junius hó 24-től kezdve a terménytőzsde helyisége a Zadruzna Banka új palotájának földszintjén van. (Bejárati a Haltér felől.)

Apró hirdetések.

DUDARSKA (Epres) u. 78. számú ház, 1 szoba, konyha és mellékhelyiséggel eladó. Lakás azonnal átvehető. 1234-1

HIRDETÉSEK**Gyászjelentés**

Borsányi Máttyás és neje egy a maga, mint rokonai nevében fájdalomtól mélyen lesújtva tudatja összes barátai és ismerőseivel, hogy szeretett nevelőfiuk, illetve rokonuk

HORNYÁK GÁBOR

31. gyalogezredbeli közlegény f. évi június hó 22-én, hosszas szenvedés után *Kosovo-Mitrovićn* visszaadta lelkét Teremtőjének.

BÉKE PORAIRA!

A novisadi piacon jól bevezetett ügynök,

ki az államnyelven kívül németül és magyarul perfektül beszél, keres megfelelő ügynöki vagy ahhoz hasonló állást. Szíves megkereséseket „Első-rangu erő” alatt a kiadóhivatalba kér Kralja Petra 30. 1203-1-3

Intelligens, németül beszélő nő keresek

délutánra nagyobb gyerekekhez Strandra kísérek.
Cím: Željeznička ulica 19.

22 év óta fennálló jómenetelű vaskereskedés a Fő-téren, Ház,

40 éves vendégközlővel, teljes mozi-berendezéssel,

Cséplő garnitúra,

cséplésre készen,
35 HP. szivógáz traktor,
48" Umráth szekrény gyári elevátor. Elköltözés miatt sürgősen, kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

Bernhard Nándor, Temerin

1236-1-2

Ügyes kifutó fiu

azonnal felvétetik
Vojvodjanska Agencija
1242 Kr. Petra 29. 1-2

Lakás kiadó,

mely 2 szoba, előszoba, konyha és más mellékhelyiségekből áll. Ugyanott egy 1 szobás-konyhas lakás szintén kiadó. Cím: „REKLAM” hirdetőirodában, Jevrejska ul. 6. 1226-1-2

Irodának

alkalmas szobát vagy helyiséget keresek augusztus 1-re. Cím: **Kardos hirdetővállalatnál,** Novisad, Kr. Petra u. 19. 1159-1-2

KOCSIS

több éves bizonyítvánnyal állást keres. Közelebbi megtudható **Željeznička ulica 30.**

Schossberger i Hered

Zsák, ponyva, zsinég nagykereskedés

NOVISAD

1925. július hó 3-tól kezdve iroda- és raktárhelyiségét

Zseljeznicska ul. 12. sz. alá

1206 helyezi át. 1-3

8-as cséplőgarnitúra

magánjáró cséplésre készen **48.000 dinárért eladó.**

Vadócz Károly, B.-Topola.

1240-1-2

Okleveles gépészmérnök

Kovács és Társa

szivattyu-, motor-, gépgyár és vasöntőde NOVISAD.

Gyártelep: Futaki-kapu.

1228-1-6

Első-rangu Schäffer-szálló Apatinban

Bácskában 1925. november hó 1-től hat évre bérbeadó, esetleg eladó. 20 vendégszoba, vendégloji és kaszinóhelyiségek, nagy tánc és mozi-terem, kerthelyiségek pajta és istálló, mindennemű más mellékhelyiséggel. Felszerelés bérlelő. Ajánlatok 1925. augusztus hó 15-éig nyújtan-dók be. Bővebbet minden vasár- és ünnepnapon a tulajdonosnál:

Schäffer József Antal

1104 Apatinban. 1-0

Ügyes vizsgázott fűtő

kerestetik. Csakis olyanok jelentkezzenek, akik szakmájukat jól értik.

Cím:

Schmolka hirdetőjében,

Novisad, Futoski put 2.

AMERIKA

összes államaiba, ugyszintén **BRAZILIÁBA**

államköltségen történő utazásokra pontos felvilágosítást ad válaszbélyeg ellenében

BUREAU „FORTUNA”

1227 Novi Sad, Željeznička ul. 66. 1-2

Nagyvásár és kiállítás 1925. augusztus 22-től 31-ig Suboticán.

A subotici Nagyvásár és Kiállításon részt fog venni az egész SHS királyság mezőgazdasága és ipara. A kiállítás mezőgazdasági osztályán a legjobb mezőgazdasági produktumok, a legkiválóbb tenyészállatok kerülnek bemutatásra, azonkívül a leghasznosabb traktorok és szántóvetőgépek kerülnek kiállításra. A kiállítás időtartama alatt szántókeversenyek, lövészenyek és különféle mezőgazdasági kongresszusokat tartunk.

Külföldi importeurok nagy számban fognak megjelenni. Vásári igazolványokat kiad városokban minden SHS kereskedelmi kamara és érdekképviselet, kisebb községekben minden jegyző. Külföldieknek minden SHS követség és konzulátus.

Belföldieknek a vásári igazolványokért 30 dinárt, a külföldieknek 80 dinárt kell fizetni. Visum ára 20 dinár.

A vásár és kiállítás 36.000 négyszög méternyi területen lesz elhelyezve, amely méreteinél fogva nagyon alkalmas vásár céljaira.

Suboticától 20 percre fekszik a klimatikus Palić fürdőhely.

Jelentkezni lehet az ipari kiállításra július 15-ig, a mezőgazdasági kiállításra július 31-ig.

Minden kereskedő, mezőgazda kérjen jelentkezési lapot és azt küldje el a következő címre:

I. Általános Subotici Nagyvásár és Kiállítás.

Távíratcím: IZLOŽBA. — Telefon 302. 1175-1-0

FOJT kalapfestő intézet

NOVI SAD, Njegoševa ul. (volt Andrássy u.) 9.

Olcsó szalmakalapok

nagy választékban. **Viszont eladók forduljanak bizalommal cégemhez** Tanuló leány felvétetik.

ÖSSZECSUKHATÓ KERTISZÉKEK

kaphatók és egyéb polgári butorok

Lenkey asztalosnál

NOVISAD, Uspenzska u. 12. szám.

806-1-8

Napi 100 dinár jövedelem

biztosítva annak, aki esetleg 1-2 tagu családjával egy jól bevezetett újság állandó árusítására vállalkozna. Bővebb felvilágosítással szolgál: **Schmolka hirdetőiroda** Novisad, Futoski put 2. 1241-1

I. Novisadi Dobozyár D. BARTH, Petra Zrinjskog 17.

Elsőállít: Mindenféle dobozt legjobb kivitelben, legolcsóbb áron. Mindenféle mérték utáni megbízásokat pontosan szállít. Nagy raktár konfekciós postaskatulyákban, női kalapskatulyákban, bonbon és desszertdobozokban és cipőskatulyákban. Összezsukható redőny-skatulyák Lehmann-pomádé stb. részére. **Elsőrendű barna patentlemez és fehér falemez** gyári lerakata legolcsóbb napiáron. Nagyság 70-100, minden erősség és szám állandóan raktáron. **Műfolt bőrkereskedők részére** 25 kg. vásárlásnál már gyári árban kapható. Kérjen árjegyzéket. Mindenfajta fűződrót minden számban raktáron. - **Versenyen kívüli árak!**

Mit nyújt Önnek**PÓSTYÉN**

csusz, köszvény, ischias, izsadmány, női betegségek stb. ellen!

1) Legbiztosabban visszazserzi az egészséget a 67° C. radioaktív iszapfürdők által.

2) Már 55 ék-ért kap kitűnő lakást és ellátást.

3) Élvezi amellet a legszebb gyógyparkot a Vág folyó mentén, elsőrendű koncertekkel és mulatsággal.

4) **Házi kurára** minden gyógytárban és drogueriában olcsó pénzen kap iszapkockákat és kompresszeket.

Felvilágosításokkal szolgál:

Pelikán Lipót, V.-Bečkerek.

Főraktár:

Grossinger gyógyszerész, 1047 Novisad, Főter. 1-3

FILZ KALAPOK

ujjonnan érkezett, legújabb divatu minden színben és nagy választékban legolcsóbban ajánl:

KATICA VUJIĆ-LEŠKOVAC

Novisad, Kralja Petra 30. I. em.

NŐI SZALONBAN

mindennemű francia és angol atakításokat, valamint fehérneművarrásokat meglepően olcsón vállalok. **Gazdagon felszerelt előnyomda.** Tanuló lányokat felveszek.

Vékes Vera, Željeznička u. 58

1225-1-3

Zongorák

és

Pianinok

első-rangu gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

-o- hangszer készítő -o-

Novisad, Dunavska ulica 17. Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel-és külföldi quintisztia hurokban Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS HANGOLÁSOKAT ELVÁLLAL.

Lawn tennis rakettek eladása és rakett javítás.

GUMBINGER FERENC

gépgyár és javítóműhely. Novisad, Darányi-telep. 2 Postafiók 87.

Csapágyak, tengelyek, szijkerek, transportcsigák stb. készítése minden méretben. Tüszekrények, csőfalak és mindennemű

kazánjavítás. Hengerrovátkolás

■ pontosan és jutányosan. ■

(976-1-12)

Mérlegképes főkönyvelő

vállal mérlegkészítést, könyvlefejtést, elhanyagolt könyvek rendbehozását, üzletek, vállalatok liquidálását, állandó órákönyvelést s a könyvvitelnek gyakorlati tanítását. 818 Cím a kiadóban. 1-8

Ház eladó.

Betegség miatt azonnal eladnám házamat 3 szobás lakás és vendéglővel beköltözhetőséggel. Cím: **Dudarska (Epres) ul. 17.**

1212-1-1